

Sygn. akt VIII Gz 268/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Kądziołka

Sędziowie: SO Agnieszka Górską

SO Natalia Pawłowska – Grzelczak

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

z powództwa S. M.

przeciwko W. W. (1), M. W. (1)

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 sierpnia 2015 r., w sprawie V GNc 680/11

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie z dnia 19 sierpnia 2015 r. w punkcie II i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania.

SSO Agnieszka Górską SSO Agnieszka Kądziołka SSO Natalia Pawłowska – Grzelczak

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim rozpoznając wniosek M. W. (1) z 6 sierpnia 2015 r. w pkt I postanowił "zmienić postanowienie Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13.04.2012 r. w sprawie V GNc 680/11 poprzez dodanie w sentencji postanowienia zastrzeżenia pozwanym W. W. (1), M. W. (1) prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności wynikające z nabycia spadku po W. W. (2) z dobrodziejstwem inwentarza", natomiast w pkt II postanowił oddalić wniosek w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy przedstawił dotychczasowy przebieg postępowania. Wyjaśnił, że nakazem zapłaty z dnia 20 kwietnia 2011 r. Sąd nakazał pozwanemu W. W. (2) zapłatę na rzecz powoda S. M. kwoty 79.995,82 zł z odsetkami i kosztami procesu. Pozwany zmarł w dniu 07 maja 2011 r. – przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty. W dniu 17 czerwca 2012 r. Sąd zawiesił postępowanie. W dniu 4 listopada 2011 r. Sąd Rejonowy w Słubicach stwierdził nabycie spadku po pozwanym przez W. W. (1) i M. W. (1) po 1/2 części, z dobrodziejstwem inwentarza. W dniu 6 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim podjął postępowanie w niniejszej sprawie, a w dniu 17 stycznia 2012 r. wezwał do udziału w sprawie spadkobierców pozwanego. Spadkobiercom doręczono odpis nakazu zapłaty i pouczono o możliwości jego zaskarżenia. Wobec braku zarzutów pozwanych nakaz

zapłaty uprawomocnił się z dniem 1 marca 2012 r. wobec W. W. (1) i M. W. (1). Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2012 r. Sąd nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności przeciwko pozwanym W. W. (1), M. W. (1).

W dniu 6 sierpnia 2015 r. pozwany M. W. (2) wystąpił do Sądu "o uchylenie nakazu zapłaty i umorzenie postępowania egzekucyjnego" powołując się na przedawnienie roszczeń i ciężką sytuację materialną.

Wymienione na wstępie postanowienie z dnia 19 sierpnia 2015 r. zostało wydane przez Sąd Rejonowy w celu rozpoznania wniosku "o uchylenie nakazu zapłaty i umorzenie postępowania egzekucyjnego", zawartego w piśmie procesowym z dnia 6 sierpnia 2015 r.

Rozpoznając ten wniosek Sąd Rejonowy uznał go za niezasadny argumentując, iż nakaz zapłaty uprawomocnił się przeszło 3 lata temu, pozwani nie zaskarżyli go w terminie, pomimo tego, że mieli taką możliwość. Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że nie ma żadnych podstaw do ustalenia, że nastąpiło przedawnienie roszczenia powoda, podkreślił również, iż sytuacja życiowa pozwanego pozostaje bez formalnego wpływu na możliwość przymusowej realizacji przez powoda obowiązku określonego nakazem zapłaty. Innymi słowy to od powoda zależy czy w toku prowadzonej egzekucji uwzględni kłopoty finansowe pozwanego jako podstawę do wstrzymania egzekucji komorniczej. Powyższe argumenty są podstawą do "oddalenia wniosku w pozostałym zakresie", o czym Sąd Rejonowy orzekł w punkcie II postanowienia z dnia 19 sierpnia 2015 r.

Jednocześnie w uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że działając w szeroko rozumianych granicach wniosku pozwanego dostrzegł potrzebę korekty postanowienia z dnia 13 kwietnia 2012 r. w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności przeciwko następcom prawnym (spadkobiercom) pozwanego. Korekta ta polegała na dodaniu zastrzeżenia postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności zgodnego z treścią art. 319 k.p.c. z uwagi na to, że W. W. (1) oraz M. W. (1) wstąpili do niniejszego postępowania jako spadkobiercy pierwotnego dłużnika W. W. (2), odpowiadający za jego zobowiązania wyłącznie do kwoty równej stanowi czynnemu spadku. Sąd Rejonowy zauważył, że siłą rzeczy zastrzeżenie takie nie znalazło się w treści nakazu zapłaty (spadkodawca zmarł po jego wydaniu), jednakże mogło znaleźć się w treści postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, dlatego też powołując się na art. 359 k.p.c. zmienił postanowienie o nadaniu klauzuli poprzez dodanie w sentencji omawianego zastrzeżenia, co oznacza, że powód może prowadzić egzekucję z całego majątku pozwanym, niemniej z ograniczeniem kwotowym do wartości stanu czynnego spadku określonej w spisie inwentarza.

Zażalenie w zakresie punktu II postanowienia z dnia 19 sierpnia 2015 r. złożył pozwany W. W. (1), do zażalenia załączone zostało pismo podpisane przez M. W. (1) w którym wnosi on o to, aby zażalenie potraktować jako złożone przez obu spadkobierców – W. W. (1) i M. W. (1).

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał, że sporządzony został spis inwentarza określający stan czynny i stan bierny spadku. Kwoty czynne są objęte hipoteką na rzecz (...) Bank S.A., wpisaną dla zabezpieczenia kredytu zaciągniętego przez zmarłego ojca, który W. i M. W. (1) obecnie spłacają. Powołując się na tą sytuację skarżący zwrócił się z prośbą o zwolnienie go od spłaty długów zmarłego ojca, w tym pożyczek i innych zobowiązań z uwagi na brak środków finansowych na spłatę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione, choć z innych przyczyn niż wskazane w uzasadnieniu zażalenia.

Złożony przez M. W. (1) wniosek z 6 sierpnia 2015 r., jak każde pismo procesowe podlega badaniu pod kątem sprawdzenia, czy nie jest dotknięte brakami formalnymi, przy czym zgodnie z art. 130 § 1 k.p.c. (zdanie ostatnie) „mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym”. Obowiązkiem Przewodniczącego jest więc zbadanie "właściwego trybu" rozpoznania pisma.

Złożony przez M. W. (2) wniosek 6 sierpnia 2015 r. obejmował po pierwsze żądanie "uchylenia nakazu zapłaty", po drugie żądanie "umorzenia postępowania egzekucyjnego" prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słubicach w sprawie KM 1171/15. W uzasadnieniu wniosku M. W. (2) powołał się m.in. na przedawnienie roszczeń.

Wobec takiej treści wniosku w pierwszej kolejności konieczne było zbadanie przez Przewodniczącego w Sądzie pierwszej instancji, czy pismo to stanowi zarzuty od nakazu zapłaty (o czym świadczy żądanie "uchylenia nakazu zapłaty"), czy jest to adresowany do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne wniosek o umorzenie postępowania, czy też może wolą M. W. (2) było wystąpienie z innego rodzaju inicjatywą, na przykład z powództwem przeciwegzekucyjnym. Dopiero usunięcie braków formalnych pisma polegających na ustaleniu, jakiego rodzaju wniosek procesowy został złożony przez M. W. (2) umożliwi podjęcie dalszych czynności w przedmiocie rozpoznania wniosku, bądź przekazania go do rozpoznania właściwemu Sądowi bądź organowi (Sąd gospodarczy nie jest sądem egzekucyjnym – uchwała S.N. z 30 czerwca 1992 r., III CZP 74/92). W procesie cywilnym obowiązuje bowiem zasada dyspozycyjności, a obowiązywanie tej zasady, oznaczającej na gruncie postępowania cywilnego także swobodę dysponowania uprawnieniami o charakterze procesowym, sprawia, że Sąd nie może orzekać o tym, czego strona nie żądała, ani wychodzić poza żądanie, a więc rozstrzygać o tym, czego pod osąd nie przedstawiła (*ne eat iudex ultra petita patrium et ultra petita non cognoscitur*). Zasadę dyspozycyjności urzeczywistnia art. 321 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd nie może wyrokować co do przedmiotu nieobjętego żądaniem ani zasądzać ponad żądanie. Dlatego też dopóki nie zostanie zbadany zamiar wnioskodawcy, nie jest możliwe merytoryczne zbadanie wniosku. W zaskarżonym postanowieniu Sąd pierwszej instancji tego nie uczynił, rozstrzygnięcie w przedmiocie "oddalenia wniosku" nie zostało oparte o żadną podstawę prawną (w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie wskazano podstawy prawnej, w tych ramach której Sąd badałby zasadność tego wniosku). Oznacza to nierozpoznanie istoty sprawy w rozumieniu 386 § 4 k.p.c.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Przewodniczący w Sądzie pierwszej instancji winien przede wszystkim ustalić, jakiego rodzaju żądanie zostało zgłoszone we wniosku z dnia 6 sierpnia 2015 r. (czy były to zarzuty od nakazu zapłaty, wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, czy też innego rodzaju wniosek), a następnie podjąć czynności zmierzające do rozpoznania żądania wnioskodawcy z podaniem podstawy prawnej rozstrzygnięcia.

W tym stanie rzeczy należało uchylić zaskarżone postanowienie (art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.) i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

SSO Agnieszka Górską SSO Agnieszka Kądziołka SSO Natalia Pawłowska – Grzelczak